

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

धार्मिक-सांस्कृतिक सहिष्णुता कायम राखौं

एक-अर्काको धर्मसंस्कृति, रीतिरिवाज, रहनसहन र चाडपर्वको सम्मान गरौं ।
एक-आपसमा भेदभाव नगरौं, धार्मिक-सांस्कृतिक सहिष्णुता कायम राखौं

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

वर्ष : २८ ◆ अङ्क : ३४९ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिर्तामोड ◆ वि.सं. २०८० कात्तिक २६ गते आइतबार (Sunday, Nov 12, 2023) नेपाल सम्बत् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भा.रु : ४/-

तिहार लागेसँगै बिर्तामोडस्थित कृषियोकमा माटाका दियो (पाला) को ब्यापार । तस्वीर: किनोद पाण्डे/पूर्वाञ्चल

तिहार: ४५ करोडको भिलिमिली बत्ती आयात

भापा, कात्तिक २५। तिहार र छठ पर्वका लागि ४५ करोड रुपैयाँ बराबरको भिलिमिली बत्ती आयात भएको छ ।
तिहारलाई उज्यालो पर्वको रूपमा लिइन्छ । विशेषगरी तिहारमा सयपत्री, मखमली, गोदावरी फूल र दियो बत्ती पछिल्लो समय विद्युतीय भिलिमिली बत्तीको प्रयोग गरी तिहारलाई अझ विशेष बनाउने गरिन्छ । केही वर्षदेखि तिहारमा सबैभन्दा बढी विद्युतीय बत्तीहरूको प्रयोग गर्ने प्रचलन बढेको छ ।
तिहार लागेसँगै हरेक पसल तथा घरलाई भिलिमिली बनाउनको लागि भिलिमिली बत्तीको

प्रयोग गर्ने गर्दछन् । विगतमा नेपालीहरूको माटोको दियो बालेर तिहारमा भिलिमिली बनाउने गर्दथे भने देशमा पर्याप्त विद्युत उपलब्ध भएसँगै विद्युतीय बत्तीहरूको प्रयोग गरिन थालेको छ । हरेक वर्ष विद्युतीय व्यवसायीहरूले बजारको माग अनुसार भिलिमिली बत्तीहरू आयात गर्ने गरेका छन् ।
तिहारमा हरेक वर्ष भिलिमिली माला लगायतका बत्तीहरूको माग बढेसँगै आयातमा पनि वृद्धि हुँदै आएको छ । तिहारमा हरेक वर्ष १० प्रतिशतले आयात वृद्धि हुँदै गएको व्यवसायीहरू बताउँछन् । तिहारको लागि गत वर्ष ३२ करोड बराबरका विद्युतीय दियो,

मालाबत्ती लगायत भिलिमिली बत्तीहरू आयात भएकोमा यो वर्ष १० प्रतिशतले वृद्धि भएर लगभग ४० देखि ४५ करोड रुपैयाँ बराबरको बत्ती आयात भएको विद्युतीय व्यवसायी महासंघका अध्यक्ष रेशमप्रसाद देवकोटाले बताए ।
अध्यक्ष देवकोटाले यस वर्षको तिहारका लागि करिब ४५ करोड रुपैयाँ बराबरको भिलिमिली बत्ती आयात भएको उल्लेख गरे । उनले विशेषगरी तिहारमा लक्ष्मीपूजाको दिनसम्म भिलिमिली बत्तीको ब्यापार हुने बताए । अध्यक्ष देवकोटाले आर्थिक (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कतार पठाइदिन्छु भन्दै ठगी

काठमाडौं, कात्तिक २५। कतार पठाइदिन्छु भन्दै रकम ठगी गरेको अभियो गमा काठमाडौं मनमैजु बस्ने मोरङ पथरी शनिश्चरे-७का ३३ वर्षीय भीमबहादुर तामाङलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।
तामाङले एक महिलालाई वैदेशिक रोजगारका लागि कतार पठाई पार्लरमा मासिक ६० हजार रुपैयाँ तलबमा काम लगाइदिन्छु भन्दै प्रलोभनमा पारी पटक-पटक गरी १ लाख ८६ हजार रुपैयाँ लिई सम्पर्कबिहीन भई ठगी गरेकोले पक्राउ गरी उनलाई उपस्थित गराउन वैदेशिक रोजगार विभागबाट पत्राचार भएपछि काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय मिनभवनबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई काठमाडौं वसुन्धराबाट पक्राउ गरेको हो ।
उनलाई थप अनुसन्धान तथा कारवाहीका लागि वैदेशिक रोजगार विभाग ताहाचल काठमाडौं पठाइएको छ ।

आठ लाखको पटका डिस्पोज

भापा, कात्तिक २५। नेपाल प्रहरीले भण्डै आठ लाख मूल्य बराबरको वारुदजन्य विस्फोटक पदार्थ (पटका) बरामद गर्दै नष्ट गरेको छ ।
जिल्लाका विभिन्न स्थानबाट बरामद गरिएका पटकाजन्य सामग्री जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गर्दै सार्वजनिक गरिएको थियो । ती सामग्री नजिकै खाल्डो खनेर डिस्पोज गरिएको हो । तिहार तथा छठ पर्वलाई लक्षित गरी भित्र्याएको प्रतिबन्धित पटका ७ लाख ९५ हजार ८०० मूल्य बराबरको रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाका प्रहरी नायव उपरीक्षक खगेन्द्र रिजालले जानकारी दिए ।
भापाका विभिन्न सीमा नाकाबाट चोरी तस्करीको माध्यमबाट भित्र्याइएको खुसांनी बम, फूलभरी, बुलेट बम, कोकटेल बम, चकलेट बम, प्रिभरिभरे, इलेक्ट्रिक बम, रकेट बम, मटका बम र सुपर डिलक्स बम सबै डिस्पोज गरिएको छ ।
जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट ६ लाख ४५ हजार ५०० तथा इलाका प्रहरी कार्यालय काँक्रेभिट्टा, इपका केचना र इपका जलथलबाट १ लाख ५० हजार ३०० रुपैयाँको पटका बरामद गरिएको डीएसपी रिजालले जानकारी दिए । यसअघि सशस्त्र प्रहरीले साढे ९ लाख मूल्य बराबरको पटका बरामद गरी नष्ट गरेको थियो ।

इथियोपियामा ७६ लाख बालबालिका विद्यालय बाहिर

काठमाडौं, कात्तिक २५। इथियोपियामा चरम प्राकृतिक तथा मानव निर्मित विपद्को निरन्तर सामना गर्नुपरेको कारण करिब ७६ लाख बालबालिका विद्यालय बाहिर रहेको संयुक्त राष्ट्रसंघीय बाल कोष (युनिसेफ) ले शुक्रबार जनाएको छ ।
इथियोपियाको आफ्नो पछिल्लो मानवीय अवस्था प्रतिवेदनमा एजेन्सीले पूर्वी अफ्रिकी देशका विभिन्न भागमा जारी द्रुतले बालबालिकाको शिक्षामा पहुँचमा

रुखमा च्यापिएर युवकको मृत्यु

ताप्लेजुङ, कात्तिक २५। ताप्लेजुङको सिरिजंघा गाउँपालिकामा गोलिया काट्ने क्रममा रुखले च्यापिएर एक युवकको मृत्यु भएको छ । प्रहरीका अनुसार पाथीभरा याङवरक गाउँपालिका-४ डुम्रिसेका ३१ वर्षीय सुमन लिम्बूको च्यापिएर मृत्यु भएको हो ।
सिरिजंघा गाउँपालिका-३ सिकैंचामा गोलियाका लागि उतिस जातको रुख काट्ने क्रममा अचानक रुखले लागेको र सोही कारण लिम्बूको मृत्यु भएका सिकैंचामा वडासदस्य अम्बिका साउदेन लिम्बूले जानकारी दिए । उनका अनुसार शुक्रबार दिउँसो गोलिया काट्ने क्रममा रुखले लागेर युवकको टाउकोमा गम्भीर चोट लागेको थियो ।
घटनाबारे प्रहरीलाई खबर भएपछि शुक्रबार नै काँडे भन्ज्याड अस्थायी प्रहरी चौकीबाट प्रहरी घटनास्थल पुगेको थियो ।
(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

बैंक खातामा पैसा नभई चेक दिएर भागेका दुई जना पक्राउ

भापा, कात्तिक २५। आफ्नो बैंक खातामा पर्याप्त पैसा नभई अरुलाई चेक दिएर भागेका दुई जना प्रतिवादीलाई प्रहरीले भापाबाट पक्राउ गरेको छ ।
बैंक कसुर मुद्दामा पक्राउ पर्नेमा बिर्तामोड नगरपालिका-२ बस्ने ३१ वर्षीय शम्सेर कन्दुवा र मेचीनगर नगरपालिका-१० बस्ने ३७ वर्षीया जुनु तिम्सिना छन् ।
उनीहरूलाई उच्च अदालत विराटनगरले जरिवाना तथा कैद सजाय हुने फैसला गरेको थियो । कन्दुवालालाई ७ दिन कैद, ७ लाख ५० हजार जरिवाना र ३० हजार पीडित राहत कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने अदालतले फैसला गरेको थियो ।
तेहथुम घर भएका कन्दुवा फैसला पछि फरार थिए ।
त्यस्तै जुनुलाई अदालतले ५ लाख कैद र ५ दिन जरिवाना हुने ठहर गरेको थियो । जुनुले २० हजार पीडित राहत कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने अदालतको ठहर छ । पक्राउपछि अदालतको आदेशले दुवैजनालाई कारगर कार्यालय भापा चलाउन गरिएको छ ।
उता नक्कली जस्तो देखिने नोटसहित काठमाडौंबाट १ जना र पर्सबाट २ जना गरी ३ जना पक्राउ परेका छन् ।
उनीहरूमध्ये काठमाडौं महानगरपालिका-९ पिङ्गलास्थानबाट १ गर्नुपर्ने अदालतले फैसला गरेको थियो ।
(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

यी हुन् हरेक तिहारमा गुञ्जने सदाबहार गीतहरू

'तिहारै आयो लौ भिलिमिली...'

जब तिहार आउँछ तब पुरानै सदाबहार गीतहरू घर-घरमा घन्किने गर्छन् । ती गीतहरू वर्षौंअघि रिलिज भएका फिल्ममा समावेश थिए । ती गीत सुन्दा दर्शकले पनि भन्छन्- 'बल्ल तिहार आए जस्तो भयो' । यस पटकको तिहार पनि हाम्रो घर आँगनमा आइसकेको छ । तिहारको संघारमा तिनै सदाबहार गीतहरूबारे चर्चा गर्दछौं ।

हरेक तिहारका बेला सर्वाधिक गुञ्जने गीत हो : तिहारै आयो लौ भिलिमिली : ५० को दशकको चलचित्र 'स्वर्ग' मा समावेश यो गीत नेपालका गाउँदेखि शहरसम्म उतिकै बज्ने गरेको छ ।
शम्भु प्रधान निर्देशित चलचित्र 'स्वर्ग' २०५० सालमा रिलिज भएको थियो। यादव खरेलको शब्द रहेको यस गीतमा लोचन भट्टराई र नूतन प्रधानले स्वर दिएका थिए । शम्भुजीत बाँस्कोटाले संगीत भरेका छन् । गीतको भिडियोमा चर्चित कलाकारद्वय गौरी मल्ल र शिव श्रेष्ठलाई देख्न सकिन्छ ।
तिहारको सांस्कृतिक पक्षदेखि ५० को दशकको देउसी-भैलोको माहोललाई यस गीतले समेटेको

गायिका हेमलताले स्वर दिएकी छन् । २०४६ सालमा लेखिएको यस गीत चलचित्रमा समावेश पहिलो भाइटीका सम्बन्धी गीत पनि हो । शम्भुजीत बाँस्कोटाले संगीत रहेको गीतमार्फत दिदीबहिनीले आफ्ना दाजुभाइप्रतिको स्नेह प्रस्तुत गर्छन् । ३४ वर्षदेखि निरन्तर गुञ्जिरहेको यो गीत अहिले टिकटकमा चर्चित छ ।
'दियो बाली साँफुको, फूल सजाई पूजाको' पनि हरेक वर्ष तिहारमा नेपालीजनले गुन्नुनुपर्ने गीत हो । तुलसी धिमरे निर्देशित फिल्म 'चिनो' मा समावेश यस गीतमा चर्चित भारतीय गायिका आशा भोसलेको स्वर छ । कुसुम गजमेरले कोरेका शब्दमा रञ्जित गजमेरले संगीत भरेर मिठास दिएका छन् । लक्ष्मीपूजाको माहोललाई समेटेको यो गीत अहिले पनि त्यस साँफु घरघरमा घन्किन्छ ।
फिल्म 'अन्ध्या' को 'अधरमा आज उनकै छ गीत तिहारका बेला गुञ्जने सदाबहार गीत हो । मनिता सोताङले स्वर दिएको गीतमा रञ्जित गजमेरले संगीत भरेका छन् । यस गीतको शब्द

रत्न शमशेर थापाले लेखेका हुन् । देउसीभैलो खेलेको पृष्ठभूमिमा तयार पारिएको यो गीत नयाँ पुस्ताका दर्शकको मनमा पनि बस्न सफल छ ।
हाम्रो बोल बहिनी, तिहारको बेलैमा पनि नेपालीजनले निकै मन पराएको गीत हो । दाजुभाइ र दिदीबहिनीबीचको माया सम्झाउने यो गीत चलचित्र 'माइती' को हो । लक्ष्मणको संगीत रहेको गीतमा उदित नारायण भा, दीपा भा र आनन्द कार्की लगायतले स्वर दिएका छन् । गीतको भिडियोमा श्रीकृष्ण श्रेष्ठ र निरुता सिंह फिचर्ड छन् ।
तुलसी धिमरेकै फिल्म 'लहना' मा समावेश 'नैरथाको दियो बाली' पनि चर्चित गीत हो । दशैं र तिहारको सेरोफेरोमा बनाइएको यो गीत अहिले टिकटकमा निकै हिट छ । तुलसीकै शब्द रहेको गीतमा थुपेन भुटिया र दीपा भाको स्वर छ । सचिन सिंहको संगीत रहेको यस गीतमा लाव्ठी टिकटक बनिस्केका छन् । गीतमा उत्तम प्रधान, निरुता सिंह र दिलीप रायमाफ्री फिचर्ड छन् ।

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

जिल्ला समन्वय समिति, भापाको
प्रेस विज्ञप्ति

मिति: २०८०/११/२५

बिर्तामोड नगरपालिकाका नगर उपप्रमुख नगेन्द्र प्रसाद संग्रौला तथा बिर्तामोड नगरपालिकाका न्यायिक समितिका संयोजकले कानून र प्रमाणका आधारमा न्याय सम्पादन गर्नुपर्नेमा व्यक्तिगत तथा राजनीतिक पूर्वाग्रह राखेर सुनियोजित ढंगले हाम्रो महान् तथा गौरवशाली पार्टी नेकपा (माओवादी केन्द्र) का जिल्ला समन्वय समिति सदस्य तथा बिर्तामोड नगर समितिका अध्यक्ष क. मोहन सुब्बा र सिंगो पार्टी प्रति लगाएको मिथ्या आरोप, धम्की र अशिल्ल गाली गलौजप्रति हाम्रो सिंगो पार्टीको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ ।

१६ वर्ष अघिको लेनदेनको नियोजित प्रमाणविहीन तथा भ्रूटा आरोप लगाएर नगरपालिकाको न्यायिक समितिको प्रमुखसमेत रहेका संग्रौलाले राजनीतिक प्रतिशोधको भावनाले गरेको गलत हकतको हाम्रो पार्टी घोर भर्त्सना गर्दछ । विभिन्न सञ्चारमाध्यममा समेत टेलिफोन सम्वादको अडियो उपलब्ध गराएर हाम्रो पार्टी र नेताको चरित्रहत्या गर्न गरेको दुष्प्रयासको हामी घोरनिन्दा गर्दछौं । नगर उपप्रमुखलाई पदवी मर्यादा र जिम्मेवारी भुलेर माओवादी पार्टीप्रति पटक-पटक पूर्वाग्रही ढंगले कपोलकल्पित, भ्रामक र प्रमाणहीन अभिव्यक्ति दिनेसमेत चेतवनी दिन चाहन्छौं । हाम्रो पार्टी र नगर अध्यक्ष उपर संग्रौलाले लगाएका मिथ्या आरोपलाई पुष्टि गर्न समेत चुनौति दिन्छौं । नगर अध्यक्ष मोहन सुब्बा र सिंगो पार्टीप्रति लुटेरासम्मको आरोप लगाउँदै भाटा हान्ने जस्ता गैरजिम्मेवार अभिव्यक्ति दिँदै गए पार्टीले कानूनी कारवाही गर्ने समेत यसै विनयतिमार्फत सूचित गर्दछौं ।

मोहन दुइ (सरोज) सचिव
राजु आचार्य (अगिन) संयोजक

माओवादीको आपत्ति

भाषा, कात्तिक २५। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) भाषाले विर्तामोड नगरपालिकाका उपप्रमुख नगेन्द्रप्रसाद संग्रौलाले अमर्यादित शब्द बोलेको भन्दै आपत्ति जनाएको छ।

विर्तामोड नगरपालिकाका न्यायिक समिति संयोजक समेत रहेका संग्रौलाले व्यक्तिगत पूर्वाग्रह राखेर सुनियोजित ढंगले नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी माओवादी केन्द्रका विर्तामोड नगरअध्यक्ष मोहन सुब्बासहित सिंगो पार्टीलाई मिथ्या आरोप लगाएको र गालीगलौज गरेको भन्दै पार्टीको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाएको हो।

विर्तामोडस्थित नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)को पार्टी कार्यालयमा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गर्दै पार्टीका जिल्ला संयोजक राजु आचार्य अग्नि र सचिव मोहन टुडू (सरोज)ले नगर उपप्रमुखले पदवी मर्यादा र जिम्मेवारी भुलेर माओवादी पार्टी प्रति पटक-पटक पूर्वाग्रही ढंगले कपोकलिप्त, भामक र प्रमाणहीन अभिव्यक्ति दिएको र त्यस्ता अभिव्यक्ति नदिन भनेका छन्।

केही दिन अघि पार्टी अध्यक्ष सुब्बा र विर्तामोड नगरपालिकाका उपप्रमुख संग्रौलाबीच भएको श्रव्यदृश्य सामग्री विभिन्न सञ्चार माध्यममा सार्वजनिक भएको थियो। सो क्रममा पार्टी अध्यक्ष सुब्बा र उपप्रमुख संग्रौलाबीच भनाभन भएको भिडियो सार्वजनिक भएको थियो।

सक्षम इन्भेष्टमेन्टको नेतृत्व चयन

अर्जुनधारा, कात्तिक २५। भाषाको विर्तामोड नगरपालिका-५स्थित सक्षम इन्भेष्टमेन्ट प्रालिको अध्यक्षमा नगेन्द्र कार्की चयन भएका छन्।

संस्थाको कनकाई नगरपालिकामा शनिवार सम्पन्न प्रथम वार्षिक साधारण सभाले आगामी तीन वर्षे कार्यकालको लागि उनलाई अध्यक्षमा सर्वसम्मत चयन गरेको हो।

त्यसैगरी संस्थाको उपाध्यक्षमा पार्वता सुवेदी, सचिवमा प्रकाश भट्टराई, कोषाध्यक्षमा राजन बाग्ले र सदस्यहरूमा प्रवीन कार्की, राम चौलागाईं र लक्ष्मी तुम्पोक चयन भएको निर्वाचन मण्डलका संयोजक समेत बरालले जानकारी दिए। संयोजक बरालका अनुसार सोही सभाले सुरेश विष्टको संयोजकत्वमा अनुप कार्की र बलिन्द्र कार्की सदस्य रहेको तीन सदस्यीय लेखा समिति गठन गरेको छ।

संस्था तदर्थ समितिका संयोजक राजन बाग्लेको अध्यक्षतामा आयोजित उक्त सभाको प्रमुख अतिथि ज्येष्ठ शेयर सदस्य सेमन्त बरालले उद्घाटन गरेका थिए। संयोजक बाग्लेले संस्थाको वर्तमान अवस्था र भावी रणनीतिसँगै कार्यक्रमको औचित्य माथि प्रकाश पारेको कार्यक्रममा लेखा समितिका संयोजक सुरेश विष्टले आर्थिक प्रगति प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए। सोही सभामा शुभ दीपावली, नेपाल सम्बन्ध र छठ पर्वको अवसरमा सदस्यहरूसिच शुभकामना अदानप्रदान कार्यक्रम पनि सञ्चालन गरिएको थियो। सदस्य दीपक खड्काले स्वागत गरेको उक्त कार्यक्रमको सञ्चालन अर्का सदस्य कुमार रायले गरेका थिए। २०७९ सालमा आर्थिक कारोबार गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको उक्त संस्थामा हाल ४० जना शेयर सदस्य रहेका छन्।

टेलिकमको आम्दानी घट्यो

काठमाडौं, कात्तिक २५। नेपाल टेलिकमको आर्थिक वर्ष २०८०/८१को पहिलो तीन महिनामा रू. ३९ करोड बढी आम्दानी घटेको छ।

टेलिकमले शनिवार सार्वजनिक गरेको प्रथम त्रैमासिकको वित्तीय विवरण अनुसार चालू आवको प्रथम त्रैमासिक अवधि (२०८० असोजमास) सम्मको कूल आय रू. १० अर्ब ६४ करोड ८७ लाख ९३ हजार रहेको जनाइएको छ।

उक्त रकम गत आवको सोही अवधिको कूल आयको तुलनामा तीन दशमलव ५४ प्रतिशतले कमी भएको हो। गत आवमा रू. ११ अर्ब चार करोड ९० हजार आम्दानी भएको थियो। उक्त आम्दानीको तुलनामा चालू आवमा रू. ३९ करोड १२ लाख ९७ हजार कमी भएको टेलिकमले जनाएको छ।

कम्पनीको कूल सञ्चालन आय पनि रू. ४९

करोड २५ लाख २१ हजार घटेको छ। चालू आवको प्रथम त्रैमासिक अवधिसम्मको कूल सञ्चालन आय रू. आठ अर्ब ५८ करोड ५० लाख ६३ हजार रहेको छ। उक्त रकम गत आवको सोही अवधिको कूल सञ्चालन आय रू. नौ अर्ब सात करोड ७५ लाख ८४ हजारको तुलनामा रू. ४९ करोड २५ लाख २१ हजार (अर्थात्, ५.४३ प्रतिशत) ले कमी भएको टेलिकमले जारी गरेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ।

चालू आवको प्रथम त्रैमासिक अवधिसम्मको खुद मुनाफामा पनि कमी आएको जनाएको छ। कम्पनीको खुद मुनाफा प्रथम तीन महिनामा रू. दुई अर्ब दुई करोड ७४ लाख ३२ हजार रहेको छ। उक्त रकम गत आवको सोही अवधिमा रू. दुई अर्ब २२ करोड ५५ लाख छ हजार रहेको थियो। गत आवको तुलनामा चालू आवमा रू. १९ करोड

८० लाख ७४ हजार (अर्थात्, ८.९० प्रतिशत) ले कमी भएको छ। कम्पनीको प्रतिशेयर आम्दानी यस त्रैमासिक अवधिमा रू. ४५.०५ रहेको छ। चालू आवमा राजश्व तथा खुद मुनाफामा परिवर्तन हुनुका प्रमुख कारणमा ओटीटी सेवाको बढ्दो प्रयोगक रहेको जनाइएको छ।

राष्ट्रको सञ्चार भएकोले बढी लागत तथा कम प्रतिफल प्राप्त हुने विकट तथा दुर्गम स्थानमा समेत सेवा विस्तार र गुणस्तर सुधारको कार्यमा निरन्तर लागिरहेको र लागतसमेत बढिरहेको जनाइएको छ। सेवाको दररेट निर्धारणसम्बन्धी नीति तथा नियमहरू परिवर्तन भएका कारणले सेवाको दररेटमा कटौती भई राजश्वमा प्रतिकूल असर पर्नुका साथै बैंक व्याजदरमा भएको परिवर्तनका कारण वित्तीय आम्दानी करिव कमी भएको विज्ञप्तिमा उल्लेख गरिएको छ।

कतारको भिषा नपटाएको रिसइबीले परिवारकै हत्या

काठमाडौं, कात्तिक २५। एउटै परिवारका चार जनाको हत्या गरेको अभियोगमा दुई जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

पक्राउ पर्नेहरूमा मुगुको छायांनाथ रारा नगरपालिका-७ पिना घर भई हाल बाँके वैजनाथ गाउँपालिका-१ चिसापानी बस्ने ३१ वर्षीय काले भन्ने गोर्ख राज शाही र छायांनाथ रारा-६ मन्दु बस्ने ३१ वर्षीय गोपालबहादुर बोहोरा रहेका छन्। छायांनाथ रारा नगरपालिका-६ मन्दु बस्ने श्रीदेवी बोहोरा, उनकै छोराहरू ११ वर्षीय मनोज बोहोरा, ५ महिनाको रहर् बोहोरा र उनकै छोरी ७ वर्षीया अप्सरा बोहोराको कात्तिक ८ गते राति आफ्नै घरमा हत्या गरेको अभियोगमा केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरो महाराजगञ्ज काठमाडौं, कर्णाली प्रदेश प्रहरी कार्यालय वीरेन्द्रनगर सुर्खेत र जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुगुबाट संयुक्त रूपमा खटिएको प्रहरी टोलीले गोर्ख राज शाहीलाई लुकीछिपी बसेको अवस्थामा सोमवार दिउँसो सुर्खेत वीरेन्द्रनगर नगरपालिका-५ पञ्चकोशी टोल र गोपाल बोहोरालाई शुकुवार उनकै घरबाट

पक्राउ गरेको हो। गोपाल बोहोरा वैदेशिक रोजगारीको लागि कतार गएकोमा राम्रो काम नपाई २ वर्ष बसेर नेपाल फर्किएको र श्रीदेवी बोहोराको श्रीमान दीपक बोहोराले कतारमा राम्रो कम्पनीमा काम गरेको उक्त कम्पनीमा काम गर्ने गरी आफूलाई समेत भिषा पठाइदिन आग्रह गरेको तर दीपकले सो कुरा अस्वीकार गरेकोले रिसइबीका कारण दीपकको परिवारको हत्या गर्ने योजना बनाएको खुल्न आएको छ।

गोपालले गोर्ख शाहीलाई भेटी श्रीदेवी बोहोरासँग भएको सुन तथा नगद लुटपाट गर्ने सल्लाह गरी श्रीदेवी आफ्नो छोराछोरीसहित माइतीघरबाट फर्केर घरमा आई खाना खाई बसेकोमा गोपाल र गोर्खले घरबाहिरबाट ढोका खोल्न लगाई घरभित्र प्रवेश गरी धारिलो हतियार खुकुरीले टाउको र घाँटीमा प्रहारी गरी उनीहरूको हत्या गरी श्रीदेवीले कानमा लगाएको २५ तोलाको सुनको रिङ, २५ लालको सुनको तिलहरी र मोबाइल १ थान लुटेर भागेको खुल्न आएको छ।

तिहार ...

मन्दीका कारण यस वर्षको तिहारमा आयात भएअनुसार फिलिमिली बत्तीको व्यापार धेरै नहुने अवस्था देखिएको बताए। उनले बजारको माग भन्दा बढी फिलिमिली बत्ती आयात भएको भन्दै बजारमा फिलिमिली बत्तीको माग गत वर्षको तुलनामा कमी रहेको बताए।

अध्यक्ष देवकोटाले एउटै फिलिमिली बत्तीमा ७ प्रतिशतसम्म मूल्यवृद्धि भएको बताए। उनले भन्सारमा चीनबाट आयात भएका बत्तीहरूको सरकारले मूल्यङ्गन डलरमा गर्दा व्यवसायी र उपभोक्ता मर्कामा परेको बताए। उनले फिलिमिली बत्ती विशेषगरी चीन र भारतबाट आयात हुने गरेको बताए। उनले ९० प्रतिशत बत्ती चीनबाट र बाँकी भारतबाट आयात हुने गरेको बताए।

रुखमा ...

यता शवको कानूनी प्रक्रिया पूरा गर्नका लागि जिल्ला प्रहरी कार्यालय ताप्लेजुङको टोली शनिवार बिहान घटनास्थलतर्फ गएको ताप्लेजुङका प्रहरी प्रमुख प्रहरी नायब उपरीक्षक राजन लिम्बूले जानकारी दिए।

बैक ...

हजार दरको ४ थान नक्कली जस्तो देखिने नोटसहित काठमाडौं महानगरपालिका जडिबुटी बस्ने धनुषा घर भएका १८ वर्षीय किशोरलाई शुकुवार साँघु प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। ती किशोरले नक्कली नोट बोकी हिँडेको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ प्रहरी वृत्त गौशालाबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई उक्त नोटसहित फेला पारी पक्राउ गरेको हो। यसैगरी पर्सा वीरगञ्ज महानगरपालिका-८ घण्टाघरबाट १ हजार दरको ३८ थान नक्कली जस्तो देखिने नोटसहित २ जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

पक्राउ पर्नेहरूमा बारा कलैया उपमहानगरपालिका-३ बस्ने २५ वर्षीय उमेश कुमार पटेल र वीरगञ्ज महानगरपालिका-३१ कोर्नाया बस्ने २३ वर्षीय रिंसि पटेल रहेका छन्। घण्टाघरस्थित सिटी मार्केटको कपडा पसलमा कपडा किन्दा उमेशले नक्कली रूपैयाँ दिएको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ अस्थायी प्रहरी पोस्ट घण्टाघरबाट खटिएको प्रहरीले दुवै जनालाई पक्राउ गरेको हो। उनीहरूले प्रयोग गरेको प्र.२-०३-००९ प ८९० नम्बरको मोटरसाइकल समेत प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ।

इथियोपियामा ...

र बाढीका कारण दुई सय ५४ विद्यालयमा क्षति पुग्दा ९२ हजार ६०० भन्दा बढी बालबालिका प्रभावित भएको जनाइएको छ। कोषको कमीले इथियोपियामा मानवीय प्रतिक्रियामा बाधा पुऱ्याइरहेको छ।

युनिसेफका अनुसार यसको ६७.३३ ६७ करोड ४३ लाख अमेरिकी डलर बालबालिकाका लागि मानवीय कार्य -२०२३ इथियोपियाको लागि करिव ७२ प्रतिशत कोषबन्दीन रहन्छ जुन मानवीय आवश्यकताहरू देशभरका कमजोर जनसंख्याहरू पुन कठिन स्थानहरूमा रहेका छन्। युनिसेफले इथियोपियामा बालबालिका, किशोरकिशोरी, महिला र पुरुषहरूको मानवीय आवश्यकताहरू पूरा गर्न महत्वपूर्ण कोषको लागि अपिल गरिरहन्छ।

हेरोइनसहित पक्राउ

मोरङ, कात्तिक २५। विराटनगर महानगरपालिका-१६ वंशिय गेटबाट अवैध लागुऔषध खैरो हेरोइन जस्तो देखिने पदार्थ ११ मिलिग्रामसहित केराबारी गाउँपालिका-६ बस्ने ३२ वर्षीय भक्तबहादुर तामाङलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

इलाका प्रहरी कार्यालय रानीबाट खटिएको प्रहरीले भारतबाट नेपालतर्फ पैदल आउँदै गरेको उनलाई उक्त पदार्थसहित पक्राउ गरेको हो।

SURYA PAINTS

Since 2006
"Quality Uncompromised"

“ स्वदेशी मतको स्वदेशी रंग
गुणस्तरीय उत्पादन सुर्य पेन्ट्सको पहिचान ”

#suryapaintsandchemical | suryapaintsnepal@gmail.com
@suryapaintsandchemical | www.spcsurya.com

Koshi Province Our Dealer List

Valuable Customer Dealer Name: Bardan Enterprises & Traders Address: Dharan-16, Sunsari Contact Number: 9848654249/9827081739 Owner Name: Sirjana Bohara Ji	Valuable Customer Dealer Name: Kankal Traders Address: Birtamod-5, Jhapa Contact Number: 9842755405/9842759559 Owner Name: Bhupendra Baskota/Jay narayan chappagan Ji
Valuable Customer Dealer Name: Manokamana Hardware Store Address: Goldhap, Haldibari, Jhapa Contact Number: 9825930553/9804901500 Owner Name: Sandesh sapkota/ Trilochan Sapkota Ji	Valuable Customer Dealer Name: Pathibhara Devi Trade Link Address: Arjunthara-6, Jhapa Contact Number: 9817903092/9842701635 Owner Name: Netra Prasad Bimali/Aditya Bimali Ji
Valuable Customer Dealer Name: Purwanchal Trade and Suppliers Address: Birtamod-5, Jhapa Contact Number: 9804929426/9862684363 Owner Name: Santosh Shah /Samir Giri Ji	Valuable Customer Dealer Name: Sarita Traders Address: Uurlabari-4, Koshi-Morang Contact Number: 9852042218 Owner Name: Sarita Ghimire Ji
Valuable Customer Dealer Name: Timsina Suppliers Address: Itahari-5, Sunsari Contact Number: 9849190343/9852053011 Owner Name: Arjun Timsina/Ramesh Prasad Timsina Ji	Valuable Customer Dealer Name: Damak Aluminium and Steel House Address: Damak-1 Contact Number: 9808428648 Owner Name: Prakash Subba Ji

Valuable Customer
 Dealer Name: Angel Traders
 Address: Gramthan-5, Tetariya
 Contact Number: 9816346390
 Owner Name: Khagendra Kumar Biswash Ji

DEALER Requirement AT Biratnagar west:- duhabi, khanar, jhumka, inaruwa, chakraghatti, chatara, Biratnagar East:- Rangeli, Biratchok, belbari, letang, path- ari, itahara, Damak, Gauriganj, Dudhe, surunga, Bhadrapur, Buddhashanti, Fikkal, ilam, pachthar, taplejung, terathum, Dhankuta, Bhojpur

Contact Person: Santosh Lamichhane - 9748277503 Subash Pokharel - 9851325395	Corporate Office: Kupondole, Lalitpur Tel No:-01-5422432	Toll Free No 1660-017-7575
---	---	--------------------------------------

‘भष्मे डन’को कमाई ८ करोड हाराहारी

२०७२ सालमा आएको सफल फिल्म ‘पशुपति प्रसाद’को दोस्रो सिक्केल ‘पशुपति प्रसाद २ : भष्मे डन’ दशैको मौका पारेर फूलपाती (कात्तिक ४ गते)बाट प्रदर्शनमा आएको थियो। रिलिजपूर्व फिल्मको जबर्जस्त हाइप थियो। फलतः त्यसको प्रभाव ओपनिङमा पनि देखियो। तर, ‘बर्ड अफ माउथ’ नै मजबूत हुन नसक्दा दशै विदा सकिएसँगै फिल्मको व्यापार पनि एकाएक खस्किन पुग्यो।

चौथो हप्तामा प्रदर्शनरत फिल्मले यो अवधिमा ८ करोड हाराहारी कमाई गरेको वितरक कम्पनी डिडिसिएनका प्रमुख अशोक शर्मांले जानकारी गराएका छन्। फिल्मको चर्चाको हिसावले यो अंक औसत हो। फिल्मले ‘कबड्डी ४’को २१ करोडको रेकर्ड तोड्न सक्ने प्रक्षेपण गरिएको थियो। भन्नु निर्माण टिमले त ३० करोड हाराहारीको अपेक्षा राखेको थियो। तर, यी दुवै कुरा सम्भव हुन सकेन।

निर्देशक दीपेन्द्र के. खनाल भने पैसाका लागि ‘भष्मे डन’ नबनाएको दावी गर्छन्। शुकुवार फिल्मको चौथो हप्ताको सेलिब्रेसनसँगै ‘पशुपति प्रसाद ३’ घोषणा कार्यक्रममा उनले भने- ‘पैसा मात्र ठूलो कुरा होइन। पैसा मात्रै भनेको भए हामीले धेरै पहिला नै फिल्म बनाइसक्यौं। ७ वर्ष लामो थिएन। र, ‘पशुपति प्रसाद’लाई हामी धेरै सस्तोमा बनाएर धेरै मुनाफा कमाउनेतिर पनि लाग्न सक्यौं।’

आफूहरूले फिल्म बनाउने बेलादेखि नै दर्शकलाई हाट्टु हुँदैन भनेर कुनै कुरामा ‘कम्प्रमाइज’ नगरेको खनालको तर्क छ। ‘हामीले फिल्म बनाउने बेलादेखि नै दर्शकलाई छल गर्नु हुँदैन भनेर हरेक प्रयास गरेका थियौं। प्राविधिक पाटोमा समेत ‘कम्प्रमाइज’ नगरी साउन्डदेखि छायांकनसम्ममा ध्यान दिएका थियौं। दीपेन्द्रले भनेका छन्- ‘तर हामीले जुन आँकडा सोचेका थियौं, त्यो हुन सकेन।’ उनी फिल्मलाई लिएर आएका प्रतिक्रियालाई ७० र ३० को आँकडामा विभाजन गर्छन्। ७० प्रतिशतले फिल्म मन पराएको उनको निष्कर्ष छ। ३०

प्रतिशतमा १० प्रतिशतले ‘पशुपति प्रसाद’ अनुरूप नभएको प्रतिक्रिया दिएको र २० प्रतिशतले फिल्म अपेक्षाकृत नभएको भनेर गुनासो गरेको निर्देशक खनालको भनाई छ। यद्यपि, उनले हरेक प्रतिक्रियालाई स्वभाविक रूपमा नै लिएका छन्।

‘यो कुराको आँकलन हामीले पहिल्यै गरेका थियौं। किनकि, दुई वन्ने वित्तिकै एकको छापलाई मेटाउन निकै गाह्रो हुन्छ। तर पनि हामीले दर्शकलाई छल गर्नु हुँदैन भनेर केहीमा ‘कम्प्रमाइज’ गरेनौं। फिल्मलाई लिएर आएका गुनासालाई हामीले ध्यानमा राखेका छौं- उनले भने। उनलाई सिक्केल बनाउन हतार भयो भन्ने चाहिँ लाग्दैन। फिल्मलाई लिएर बहस गर्न समेत उनी तयार देखिन्छन्।

‘हामीले दोस्रो सिक्केल बनाउन हतार गरेका हैनौं। अहिले पनि त्यो फिल्म

हेरेर बहस नै गर्ने हो भने पनि हामी तयार छौं। किनकि, त्यहाँ हाम्रो दृष्टिकोण छ। तर, कति कुराहरु दर्शकसँग नमिल्ने देखे- उनी भन्छन्- ‘पशुपति प्रसाद’ भन्ने फिल्म ताजै भएकाले गर्दा त्यही दृष्टिकोणले ‘भष्मे डन’ हेर्न आउँदा चित्त नबुझेको हुनसक्छ। तर, ‘पशुपति प्रसाद’ र ‘भष्मे डन’ भनेका विपरित ध्रुवका हुन्।’

‘पशुपति प्रसाद’मा शुरु गरेको कथालाई अन्त्य पनि गर्नुपर्छ भन्ने सोचले ‘पशुपति प्रसाद ३’ बनाउन लागेको पनि उनले स्पष्ट पारेका छन्। ‘हामीले ‘पशुपति प्रसाद २’मा जुन कथाहरू छाडेका थियौं, त्यसको अन्त्य पनि हामीले नै गर्नुपर्ने जिम्मेवारी हुन्छ। दर्शकले पनि त्यो कथाको अन्त्य खोजिरहेका छन्- उनले भने। ‘पशुपति प्रसाद ३’मा ‘पशुपति प्रसाद’ को आत्मा भेटिने दीपेन्द्रको दावी छ।

तिहारको शुभकामना

नेपालीहरूको दोस्रो महत्त्वपूर्ण चाड तिहारको विशेष दिन आज । अर्थात् यमपञ्चकको तेस्रो दिन ऐश्वर्यकी देवी लक्ष्मीको पूजा आराधना गरी मनाइँदैछ । यो दिन घरआँगन, चोटाकोठा र वरिपरिको सरसफाई गरी धनकी देवी लक्ष्मीलाई स्वागत गर्ने परम्परा छ । दीपावली समेत भनिने तिहारको अलग-अलग दिनको अलग-अलग महत्त्व छन् र फरक-फरक ढंगले प्रकृतिको पूजा गरेर मनाइने लौकिक परम्परा छ । भित्तिमिलि बत्ती बालेर, सयपत्री फूलको मालाले पूजाकोठादेखि घरको ढोका हुँदै आगनको मुख्य प्रवेशद्वारमा केराको थन्बा गाडेर फूल र बत्तीको मालाले सिंगारेर देवी लक्ष्मीलाई प्रशन्न तुल्याउने परम्परालाई पछिल्लो वर्षाहरूमा आधुनिकताले थिच्दै लगेको छ ।

बेलुका विशेष श्रृंगार गरी सजाइएकी देवी लक्ष्मीको विशेष पूजाआराधना पछि नेपालीको मौलिक संस्कृति देउसीभैलो खेल्ने गरिन्छ । युवा, प्रौढ तथा बालबालिका समेत समूह बनाएर देउसी-भैलो खेल्ने हिँड्ने र पौराणिक पात्रहरू यमराज, बलि आदिको कथा लयात्मक भाखामा नेपाली संस्कृतिको समेत गायन गर्ने यो पर्व हाम्रो गौरव पनि हो । आधुनिकताले थिच्दै लगेको आजको नेपाली समाजमा यमपञ्चकका पाँच दिनहरू मनाउने प्रचलन हराउँदै जान थालेको छ । अनि पनि लक्ष्मीपूजा, भाइटीका भने त्यही मान्यताबाट मनाइन्छ । दिदी-बहिनी र दाजुभाइबीचको पवित्र सम्बन्धलाई अक्षुण्ण राख्ने यो पर्व, त्यसकारण पनि हाम्रो साभ्ना पर्व हो ।

आजैका दिन महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको जन्मदिन पनि हो । नेपाली साहित्यका विराट प्रतिभा देवकोटाको जन्म कार्तिक कृष्ण औंशीका दिन भएको थियो । दश वर्षकै उमेरदेखि कविता लेख्न शुरू गरेका देवकोटाले नेपाली साहित्यलाई अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा स्थापित गरेका थिए । उत्कृष्ट कृतिहरूका सर्जक देवकोटाका रचनाहरूमा स्वच्छन्दतावादसँगै प्रकृति प्रेम, प्रगतिवादी भावका साथै पूर्वीय र पाश्चात्य दर्शनको संयोजन पाइन्छ । दश दिनमै 'सुलोचना' महाकाव्य लेखेर दुनियालाई आश्चर्यचकित पार्न सक्ने देवकोटाको समेत स्मरण गरिने आजको दिनमा उनीप्रति श्रद्धासहित सबै नेपालीमा तिहारको मंगलमय शुभकामना ।

विनायकप्रसाद धिताल

दशैंको उल्लास र उमङ्गको रौनक सेलाउन नपाउँदै आउने तिहार पर्व दशैं जस्तै धार्मिक र सामाजिक महत्त्वको पर्व हो । दशैंमा पशुबलि वा हिंसाको बाहुल्यता रहेको हुन्छ भने तिहारमा आपसी भाइचारा र वसुधैव कुटुम्बकम्को भावना मुखरित भएको पाइन्छ । दशैंमा कालरात्रि जगाइन्छ भने तिहारमा दीपावलीको आलोक । प्रायः कार्तिक कृष्णपक्षको त्रयोदशी तिथिबाट त्यसै महिनाको शुक्लपक्षको द्वितीया तिथि पाँच दिनसम्म सम्पन्न गरिने र त्यसै पाँच दिनभित्र मृत्युका देवता यमराजको पूजा हुने हुँदा तिहारलाई यमपञ्चक पनि भनिन्छ ।

भद्र सुन्दा यमराज शब्दले डरको भावना उत्पन्न गराए पनि यमराजलाई धर्मराजको मान्यतामा राखेर ब्रह्माण्डव्यापी न्यायकर्ता र दण्डाधिकारको साक्षात् व्यक्तित्वमा यमराजलाई यस पर्वमा चित्रित गरिएको छ । यमपञ्चकको पाँच दिन यमराज बहिनी यमुनाको घरमा बसेका कारण यमपञ्चकको कुनै पनि दिनमा मृत्यु हुने मानिसले नरक देख्न नपर्ने विश्वास दिलाइएकाले त्यसैको उपलक्ष्यमा दीपावली मनाउने प्रथा चलेको पनि उल्लेख भएको पाइन्छ । मानव अस्तित्व प्रकृति जगत्सँग निभरे छ । त्यसैले प्रकृति जगत्का सम्पूर्ण जीव पशुपन्छीसँग उसले प्रेमपूर्वक बाँच्न सक्नु पर्छ भन्ने उदार भावनालाई धार्मिक मान्यता दिएर साकार रूपमा स्थापित गर्न खोज्ने तिहार पर्वको महत्त्व अत्यन्त उच्च छ ।

यमपञ्चकमा निष्ठापूर्वक काग, कुकुर, गाई, गोरु, बहर आदिको पूजा गर्ने परम्पराले मानव हृदयभित्रको उज्यालो पक्ष प्रेम, दया, समवेदना तथा शीतलतालाई प्रकट गर्दछ । तिहार त्यसैले बाहिर गरिने दीपावली मात्र नभएर हृदयभित्रको दीपावली पनि हो । यमपञ्चक अन्तर्गतको पहिलो दिन कागको पूजा गरिन्छ । यमराजको अनन्य भक्त काग यमराज कहाँ पुग्थ्योबासीका राम्रो-नराम्रो खबर पुऱ्याउने दूतका रूपमा चिनिन्छ ।

विभिन्न ठाउँमा देखिएका विशेषतः घर वरिपरिको फोहोर, जुटो आदि खाइदिएर पर्वमा चित्रित र सफा राख्न सहयोग गर्ने, दिशा पत्ता लगाउने कम्पासको बनेट नहुँदासम्म समुद्र यात्रामा निस्कने यात्रुलाई गन्तव्य स्थानमा पुग्न दिशा बोधको ज्ञान दिने आदि कार्यमा कागको महत्त्व रहेको हामी पाउँछौं । साथै प्राकृतिक प्रकोप अन्तर्गतको भूकम्पको धक्का आउनु पूर्व चलाख पन्डी कागले जानकारी दिन्छ भन्ने मान्यता पनि रहेको छ । कागको पूजा अनुष्ठानमा कागलाई निम्नणमा लिन नसक्ने कारणले कागको निमित्त स-साना दुना, बोहतामा दालभात, रोटी आदि खाद्यान्न र दुबो, धूप, अंबिर, केंसरी, अक्षता, दुनामा बलेको बत्ती आदि सामग्री नाइलामा राखेर कागलाई तीन पटक सम्बोधन गरेर बोलाइन्छ ।

यमपञ्चकको दोस्रो दिनलाई नरक चतुर्दशी भनिन्छ र त्यस दिन कुकुरको पूजा गरिन्छ । त्यसैदिन उपाकाल अर्थात् नआफना घरका मुख्य गृहिणीले पितृ उद्धारको निमित्त दुना, टपरी विशेषमा बत्ती बालेर दक्षिण दिशापट्टि फर्काएर कुनै जलाशय तथा नदीमा बगाइदिने वा उक्त स्थानको सम्भव नभएमा धारा, पैँधेरामा राखिदिने चलन

छ । उक्त अनुष्ठान गर्नु पूर्व तेलमा बालेको बत्तीको टपरीलाई 'नकजा हर्ष आइज' भनेर मुख्य गृहिणीले घरका अरू व्यक्तिको शिरमा घुमाइदिने पनि गरिन्छ । पूजा अनुष्ठानमा फूलको माला, अंबिर, अक्षता, जल समेत प्रयोग गरेर कुकुरको पाउसमेत छोएर मिठा मिठा रोटी खाद्यान्न परिकार खुवाएर 'ब्रह्म कर्म समुच्चय'मा उल्लिखित 'दौश्वानो श्याम शवलो वैवश्वत कुलोद्भवौ । ताम्यामन्नम प्रयच्छामी स्याता मेता बहिंसको' मन्त्र पढ्ने गरिन्छ ।

मानिसको तुलनामा कुकुर बढी स्मरण शक्ति भएको, गुप्तचरीको कामसमेत गर्ने, चोरी पत्ता लगाउन सक्ने इमानदार जनावर र धैरवको बाहानका रूपमा लिइन्छ । आफूले खाई, पाइआएको घरमा हस्तहले सुरक्षा दिने, निगरानी गर्न सक्ने, विशेषतः रातमा सुत्ने र प्राकृतिक तथा दैवी प्रकोप हुन लाग्दा अग्रिम सूचना तथा सङ्केत दिने र इमानदारीको मान्यता कदरमा कुकुरको विशेष

पुरातनकालमा दीपावलीको निमित्त प्युरीको बत्ती, केराका सुप्ला, दुना, बोहोता प्रयोग गर्दथे तर समयको परिवर्तनसँगै क्रमशः पाला, मैनबत्ती र बिजुली बत्तीको माला, पाला प्रयोगमा आउन थाले । कुनै पनि आध्यात्मिक वा सांस्कृतिक अनुष्ठान गर्न होस् वा कुनै पनि कार्यको शुभमुहूर्त प्रथमतः बत्ती बालेर गरिन्छ ।

दीपावलीपछि लक्ष्मी पूजा गरिन्छ । त्यसदिन मानिसहरूले आ-आफ्ना घर पसलका मूलढोकादेखि भित्री राखनधरनको तहसम्म बिजुली बत्ती वा पालाले जगाएर र झ्याल ढोकाका चौकोसम्म सयपत्री फूलका मालाले सजाएर, मूल ढोकामा अंबिरको थुप्रोमा घटकोण र भन्थाङ्का खुट्टिकालामा लक्ष्मीको पाइला बनाई लक्ष्मीलाई आफ्नै घरमा स्थिर हुन आह्वान गरी लक्ष्मीसहित कुबेरको पूजा गरी झ्यालढोका पूरै खुला राखेर सुखरात्रिको सम्बोधन मनन गरेर धनधान्य लगायत सबै कुना परिपूर्ण हुने धार्मिक, पौराणिक विश्वास रहेको

भूमिका पाइन्छ । यमपञ्चक अन्तर्गत तेस्रो दिन लक्ष्मीकी प्रतीक गाईमाताको विशेष पूजा गरिन्छ । गाईको विशेषतामा गाईको गोबर, गहुँत, दूध, घ्यू, आध्यात्मिक प्रवृत्तिका मानिसहरूको निमित्त जन्मदेखि मृत्यु पर्यन्तसम्म नै आवश्यक मानिन्छ ।

आध्यात्मिक अनुष्ठान सप्ताह, नवाह, एकाह र अन्य अनुष्ठानमा समेत गाईको गहुँत समेत मिसाएर बनाइएको पञ्चगव्य सेवन गरेर मात्र अनुष्ठान विशेषका कथा सुन्न निर्देशन गरिन्छ साथै पञ्चगव्य आयुर्वेदिक उपचारमा समेत उपयोगी ठहर्नाइएको छ । मृत्युवरणपछि परलोक तथा यमलोक यात्रामा वैतरणी नदी तर्दा गाईको सहयोग चाहिने कुरा गडुर पुराणमा उल्लेख छ । स्वास्थ्य विज्ञानले गाईको गोबर, गहुँतलाई मानवको सुस्वास्थ्यका निमित्त उपयोगी औषधीय गुणले सम्पन्न भएको बताएको छ । यिनै महत्त्वपूर्ण कारणहरूले गर्दा नै गाईलाई राष्ट्रिय जनावरमा सूचीकृत गरेर राखिएको छ ।

दीपावली लक्ष्मी पूजाको निमित्त आफ्नो घरआँगन र वरिपरिको वातावरणलाई सफा र स्वच्छ राख्ने गरिन्छ ।

राजा बलिले आफूलाई जस्तै अरूले पनि दिदीबहिनीको हातबाट टीका ग्रहण गरेर दीर्घायु र स्वास्थ्य बन्न सक्नु भनी लक्ष्मीलाई आग्रह गर्दा उनले 'तथास्तु' वचन दिएकीले भाइटीका गर्ने प्रचलन शुरु भएको भनिन्छ । यस्तो शुभकार्यबाट प्रभावित भएर यमुनाले पनि आफ्ना दाजु यमराज सुरक्षित रहनु भनी पाँच दिनसम्म आफ्नो घरमा राखेर यमपञ्चक आयोजना गरिनु र त्यसको अन्तिम दिनमा भाइटीका गरिनु भनेर कथन पाइन्छ । यमपञ्चकसँग सम्बन्धित नभए पनि तिहारमा भगवान् विष्णुको अंशका रूपमा चिनिने आयुर्वेदका प्रवर्तक धन्वन्तरी जयन्ती, कवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको जयन्ती, नेपाल सम्वत् अनुसारको नयाँ वर्ष भिन्तुना पनि यमपञ्चकको उल्लासमय वातावरणमा अन्तर्भाव भएर थपिएको छ ।

तिहार अथवा दीपावली पर्व नेपाली साहित्यका अन्तर्गत महत्त्वपूर्ण छ । दीपावली तथा लक्ष्मीपूजा महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको जन्मजयन्तीको दिन पनि हो । लक्ष्मीपूजामा धनकी देवी लक्ष्मीका आतिरिक्त कुबेर र इन्द्र ऐरावत तथा लक्ष्मीकी सहोदर भाइ चन्द्रमाको पनि पूजा हुन्छ । लक्ष्मीका दुई स्वरूप दुर्गाय लक्ष्मी र सौभाग्य लक्ष्मी भएको मानिन्छ । अन्त्यमा, असत्य माथि सत्यको विजयको पर्वका रूपमा दशैं सम्पन्न गरिए जस्तै दीपावलीलाई अँध्यारो माथि उज्यालोको विजयका रूपमा र पूर्वीय दर्शनमा आधारित दूला मान्यता र प्रेरणादायी सन्देश तमसोमा ज्योतिर्मय अर्थात् मन हृदयभित्रको चेतनाको महत्त्वको उज्यालो भलमल्ल हवोस् भन्ने भावनाको कदर मान्यता राख्नु अति उत्तम मानिन्छ । गोप

छ । त्यसै दिन देउसी खेल्ने परम्परा छ । जस अनुसार प्रत्येक घरमा समूहमा मिली देउसी गीत गाउने, अन्य नाचगान गर्ने र त्यसबापत घरपेटिबाट रोटी र यथाशक्य नगद रूपैयाँ दिने चलन छ । यस सन्दर्भमा पौराणिक कथन अनुसार राजा बलि आफ्नो दानकर्मका लागि अत्यन्त प्रख्यात थिए । उनको प्रख्यातिबाट आफ्नो शासन डगमगाउने देखेर क्रोधित भएर उनलाई कुनै पनि उपायले आफ्नो शासनबाट च्युत गर्ने जुक्ति देवताहरूले सोचे । त्यसैको फलस्वरूप भगवान् विष्णुले एउटा ब्राह्मण युवकको भेष गरी बलिले यज्ञ गरेको ठाउँमा गएर आफूलाई बस्नको निमित्त तीन पाईला स्थान मागे । राजा बलिले उक्त दान दिने बित्तिकै विष्णुले आफ्नो एक पाईलाले पृथ्वी र अर्को पाईलाले आकाश ढाके र तेस्रो पाईला राख्ने स्थान नपाएपछि कहाँ राख्नु भनी बलिलाई सोझा आफ्नो शिरमा राख्न अनुरोध गरे । तत्पश्चात् विष्णुले बलिको शिरमा पाइला राखी उनलाई नरकमा धकेली दिए । नरक लोकमा पुगे पनि केही दिन मृत्युलोकमा आउन पाउँ भनी बलिले बिन्ती बिसारेपछि

लक्ष्मी खुशी पार्ने विधि

कार्तिक कृष्ण औंसीको दिन घरलाई सफासुघर पारेर लिपपोत गरी दीपावली गरेर लक्ष्मी पूजा गर्दा धनधान्यले परिपूर्ण भई आरोग्य प्राप्त हुन्छ भन्ने जनविश्वास छ । त्यसैगरी धन्तरेसको दिन पनि लक्ष्मीको विधिपूर्वक पूजाआजा गरिन्छ । हिन्दू धर्ममा हरेक देवताको निश्चित चिह्न, पदार्थ, फूल, विरुवा, पात, खानेकुरा, चरा, जनावर सम्बन्धित भएको देखाएको छ । यो सम्बन्धको विशेष महत्त्व छ । यी सम्बन्धित कुरा शुद्ध र पवित्र पनि मानिन्छ । यसले देवीदेवतालाई प्रशन्न पार्ने काम पनि गर्छ । लक्ष्मीसँग कुनकुन कुरा सम्बन्धित छ, त ?

कमलको फूल : लक्ष्मी भगवानले कमलको फूल निकै नै मनपराउनुहुन्छ । लक्ष्मीको आफ्नो आसनमा मात्र होइन दुवै हातमा कमलको फूल हुन्छ । त्यसैगरी कमलको कोपिलालाई माला बनाएर लगाउनुहुन्छ । यही कारणले गर्दा कमलको फूललाई पवित्र मानिन्छ । लक्ष्मीलाई खुसी पार्ने सबैभन्दा ठूलो कुरा कमलको फूल नै हो ।

श्री : हिन्दू धर्ममा श्री लाई धन र पवित्र चिह्नको रूपमा लिइन्छ । यसलाई लक्ष्मीको रूपमा प्रयोग गरिन्छ अर्थात्

श्री भनेकै लक्ष्मी हो । त्यसैले लक्ष्मी पूजाको समयमा भित्ता र भूईँमा श्री लेख्ने गरिन्छ ।

दियो : जहाँ प्रकाश हुन्छ, त्यहाँ लक्ष्मी हुन्छ भन्ने धार्मिक मान्यता छ । अन्धकारमा कहिल्यै पनि लक्ष्मी आउँदैनन् । त्यसैले तिहारलाई उज्यालो चाड पनि भन्ने गरिएको हो । औंशीको रातमा उज्यालो पार्ने दियोको महत्त्वपूर्ण भूमिका हुन्छ । अन्धकारलाई हटाउन दियो बाल्ने चलन वैदिक कालदेखि नै रहेको थियो । त्यसैले दियो लक्ष्मीलाई खुसी पार्ने अर्को चिज हो ।

स्वस्तिक चिह्न : स्वस्तिक चिह्न लक्ष्मीलाई मनपर्ने चिह्न हो । लक्ष्मी पूजाको समयमा लक्ष्मीलाई घरभित्र भित्र्याउन घरको मूल ढोकामा स्वस्तिक चिह्न बनाइन्छ ।

ॐ : लक्ष्मीलाई मनपर्ने अर्को चिह्न हो ॐ । सबै लक्ष्मीका मन्त्र ॐ वाट नै शुरु भएका छन् । ॐ वैदिक मन्त्र हो र यो सर्वव्यापी छ ।

कौडी : पहिलो कौडी लक्ष्मीलाई धेरै नै मनपर्छ । धनी र गरीब सबैले पहिलो कौडी सजिलै पाउन सक्छन् । लक्ष्मीलाई खुसी पार्ने पूजा गर्दा पहिलो कौडी प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

नरिवल :

धेरै नरिवलको माथिल्लो भागमा तीनवटा थोप्ला हुन्छ, तर एउटै मात्र थोप्ला भएको नरिवल पाउन धेरै गाह्रो हुन्छ । यो नरिवललाई लक्ष्मीको प्रतिकका रूपमा लिइन्छ । यो नरिवललाई खानको लागि भन्दा पनि लक्ष्मीको साधनाको लागि प्रयोग गरिन्छ ।

अन्न :

मानिसको लागि अन्न सबैभन्दा ठूलो सम्पत्ति हो । अन्नको प्रचुरता समृद्धिको सूचक हो । जहाँ लक्ष्मीले बास गर्छिन्, त्यहाँ धनधान्यले पूर्ण हुन्छ भन्ने जनविश्वास छ । अष्टलक्ष्मीमध्ये एक लक्ष्मीको नाम धान्यलक्ष्मी पनि हो ।

श्रीयन्त्र :

यन्त्रहरूमा श्रीयन्त्रलाई सबैभन्दा ठूलो मानिन्छ । श्रीयन्त्रमा नै लक्ष्मीले बास गर्छिन् । श्रीयन्त्र नै लक्ष्मीको शाक्तिको मूल स्रोत हो । त्यसैले श्रीयन्त्र जहाँ हुन्छ, त्यहाँ लक्ष्मीले बास गर्छिन् भनिन्छ ।

सेतो हात्ती :

भगवान कमलालाई लक्ष्मी स्वरूप मानिन्छ । कमलालाई छुट्टै देवता पनि मान्ने गरिएको छ । कमलाको वाहन सेतो हात्ती हो । यही कारणले लक्ष्मीले सेतो हात्ती चढ्न मन पराउँछन् भन्ने भनाइ छ ।

सुन :

वैदिक कालमा सुनले मुद्राको काम गरेको थियो । धन र समृद्धिको देवी लक्ष्मी भएकाले लक्ष्मीले सुन मन पराउने कुरै भएन । त्यही भएर लक्ष्मी पूजा गर्दा धन-सम्पत्ति रोखेर पूजा गर्ने गरिन्छ ।

उल्लु :

उल्लुलाई आधुनिक समयमा अपवित्र चरा माने पनि धार्मिक हिसाबले पवित्र मानिन्छ । उल्का वाहिनी लक्ष्मीको विविध नाममध्ये एक हो । उल्कावाहिनीको वाहन उल्लु हो । यसरी लक्ष्मीको वाहन भनेको

उल्लुलाई दूरदर्शी र बुद्धिमानको प्रतिकका रूपमा लिइन्छ । लक्ष्मीलाई विभिन्न रूपमा पूजा गरिन्छ, तर आठ वटा लक्ष्मीलाई पूजा गर्ने चलन धेरै छ । यी आठ वटा लक्ष्मीलाई अष्टलक्ष्मी भनिन्छ ।

यी लक्ष्मीहरूमा आदिलक्ष्मी, धनलक्ष्मी, धान्यलक्ष्मी, गजलक्ष्मी, शान्तनालक्ष्मी, वीरलक्ष्मी, विजयलक्ष्मी, ऐश्वर्यलक्ष्मी पर्दछन् । त्यसैगरी सौभाग्यलक्ष्मी, राज्यलक्ष्मी, गृहलक्ष्मी, वैभवलक्ष्मी, भाग्यलक्ष्मीलाई पनि पूजा गर्ने चलन छ । लक्ष्मी मन्त्रहरूमा एक सय आठ, एक हजार आठ लक्ष्मीका नामहरू उल्लेख गरिएको पाइन्छ ।

